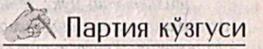

АДОЛАТ

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

Туркменистон Президенти
Г.М.Бердимухаммедов Жаноби Олийларига

Хурматли Гурбангули Маликгулиевич,
Туркменистон Президенти этиб сайлангангиз муносабати билан йўллаётган самий кутловларимни қабул қилгасиз.
Ишончим комилки, Сизнинг ушбу олий лавозимдаги фаолиятингиз Туркменистон мустақиллигини янада мустаҳкамлашга, унинг халқаро майдондаги нуфузини оширишга, туркман халқининг равнақи ва фаровонлигини юксалтиришга хизмат қилади.
Ўзбекистон билан Туркменистон ўртасидаги яхши қўшничилик ва аънаваный дўстликка

асосланган муносабатлар бундан бун ҳам икки мамлакат халқларининг манфаатлари йўлида янада ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораверишига ишонаман.
Фурсатдан фойдаланиб, Сизга, хурматли Гурбангули Маликгулиевич, мустаҳкам солиқ, масъулиятли давлат фаолиятингизда муваффақиятлар, Туркменистон халқига эса тинчлик ва фаровонлик тилайман.

Эҳтиром билан,
Исрол КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Қарор ва ижро

Ер — хазина, сув — олтин

Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигиндан олинган маълумотларга қараганда, 2006 йилнинг сўғориш мавсумида мамлакатимиз бўйича 23362 минг гектар майдон сўғорилган. Деҳқончиликка мўлжалланган ернинг 98 фоизи сўғориладиган майдонлардан иборат бўлиб, умумий фойдаланиладиган сувнинг 92 фоизи шу соҳага сарфланади.

— Экин майдонлари ва богроғларни сўғориш учун ўтган йили 38627 миллион куб метр сув сарфланди, — деди Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги Сув ресурслари ва сувни тежайдиган технологияларни ривожлантириш бошқармаси бошлиги Рашид Тошев ўша мухбирга. — Бу Марказий Осиё давлатларида истеъмол қилинадиган сувнинг қарийб ярмига тенгдир. Мамлакатимизда Президент Исрол Каримов раҳнамлигида аграр соҳада олиб борилаётган ислохотлар самараси тўғрисида «Адолат» газетасида мухбиримиз билан суҳбат қилдик.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 21 июлда қабул қилинган «Сув хўжалигини бошқаришни ташкил этишни такомиллаштириш тўғрисида»ги қарориغا асосан сув ресурсларини маъмурий-худудий бошқариш тизимидан воз кечилиб, хавзавий бошқариш шаклига ўтилди. Хозир мамлакатимизда ўрта хавза бошқармаси, олтидан ортиқ ирригация тизими ва магистрал канал бошқармаси фаолият кўрсатмоқда.

Зарар қўриб ишлаётган, паст рентабелли ширкат ҳўжаликлари негизда фермер ҳўжаликлари ташкил этилди. Бу эса ўз наъбатида сув тақсимоти тубдан такомиллаштириш вазифасини юзага чиқармоқда. Шу мақсадда, уч йўналиш бўйича ишлар амалга ошириляётган. Биринчи йўналиш — бозор муносабатлари шaroитида фермер ҳўжаликларига сув хизмати тўғрисида маълумотларни қўлай шаклдан яратиш, иккинчиси, сув хўжалиги комплексини бошқариш тизимини такомиллаштириш ва учинчиси, сув иншоотларини замонавийлаштиришдан иборат.

Илгари экин майдонлари асосан, ширкатлар ихтиёрида бўлганлиги тўғрисида

сув насос агрегати ва бошқа техника воситалари уларнинг балансига ўтказиб берилди.

Қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари етиштиришда мамлакатимиз фермерларининг улуши йилдан-йилга ортиб бормоқда. Ҳосилдорлик ва деҳқон меҳнатининг самараси ирригация тармоқларининг аҳволи ва ернинг мелiorатив ҳолатига ҳам боглиқ.
Сўғориш ва шўр ювиш учун сарфланган ортиқча сув ҳосилдорликка салбий таъсир кўрсатиши табиий. Чунки, меъёридан ортиқча сув экин майдонига берилган ўғитларни ювиб, ер ости сувининг кўтарилишига олиб келади. Бу эса тупроқда мавжуд озука элементларининг камайишига сабаб бўлади.

Ерларнинг шурлини олиб олиш ва мелiorатив ҳолати яхшилланиши учун жойли мавсумда 6909,5 километр ҳўжаликлараро зовур тармоқлари тозаланди. 1320 километр ёпик дренажлар эса таъмирланди. Сув таъминоти янада яхшилаш мақсадида 5110 километр ирригация тармоқлари, 90 минг километр атрофидаги сўғориш ариғи, қарийб олти миң дна гидротехник ва гидротехник иншоот таъмирдан чиқарилди.

Ўтказиляётган тадбирлар самарасида ўтган йилга нисбатан 110 минг гектар майдоннинг мелiorатив ҳолати яхшиланди. 150 минг гектар майдонни кафолатли сув билан таъминлашга эришилди.
Жорий йилда чет эл инвестицияси жалб этилган лойиҳалар асосида кенг қўламли ишлар бошланди. Жумладан, Қорақалпоғистон Республикасида 300 километрлик коллекторда таъмирлаш иши нилҳосига етказилса, Беруний, Тўртқўл ва Элликала ва туманларидаги 100 минг гектар ернинг мелiorатив ҳолати яхшилангани.

Ирригация ва мелiorация ишларини янада кучайтириш, ер шурини ювишга алоҳида эътибор бериш, галлазорлар парварлишини агротехника талаблари асосида олиб бориш шу кеча-кундузда амалга оширилиши зурут бўлган долзарб ишлардандир.

Давлатимиз раҳбари Исрол Каримов раҳнамлигида ишчиллик билан амалга ошириляётган бу ишларнинг барчаси мамлакатимиз иқтисодиятини янада юксалтириш ва халқимиз фаровонлигини муттасил оширишга хизмат қилади.

Савёра ШОЕВА,
ЎЗА мухбири

Ислохотлардаги фаоллик ва ташаббускорлик

худудий партия Кенгашлари котиблари фаолиятининг асосий мезонига айланмоғи лозим

Ўзбекистон «Адолат» СДП Марказий Кенгашида партия худудий ташкилотлари котибларининг махсус семинари ташкил этилишидан мақсад ана шундай ҳозиржавоблик ва ташаббускорлик, сиёсий жараёнлар моҳиятини терефроқ ҳис қилиш, бугунги рақобат муҳитида ўз ўрнига эга бўлиш ҳамда тажрибаларни ўртоқлаштиришдан иборат бўлди.

Дастлаб семинар қатнашчилари Юрбощиимиз томонидан Олий Мажлис Қонунчилик палатасига қонунчилик ташаббуси тартибида киритилган «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини

кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий қонун лойиҳаси ҳамда «Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига тузатишлар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси муҳокамалари натижалари билан ташишдилар. Дарҳақиқат, тадбирлар сони ва натижалари чакки эмас, лекин бу борадаги ишларни янада жонлантириш, тарғибот учрашувларини кенгайтириш семинарнинг бош тавсиясига айланди. Бундай тадбирларга Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутatlари ҳам тақриф этилса, натижа янада самаралироқ бўлиши шубҳасиз.

Семинар иштирокчиларига «Ижтимоий ҳимоя йили» Да-

Ўтаётган ҳар бир йил сиёсий партиялар ҳаётида янги саҳифа ва имкониятлар очилиши билан бирга улар зиммасидаги масъулият ва фаоллиқни ҳам оширмоқда. Негаки, тобора янгилашиб, демократлашиб бораётган жамиятимизда амалга ошириляётган ислохотларни сиёсий партиялар иштирокисиз тасаввур қилиш қийин. Айниқса, фуқаролик жамияти барно этишида улар муҳим сиёсий институт сифатида наинки иштирокчи, балки ташаббускор ҳамдир.

Ноир ХАЙДАРОВ олган суратлар

тини кiritиш тавсия этилди.
Кун давомида ўтказилган тадбирда қатнашчиларга Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутatlари, Сиёсий Кенгаш аъзолари томонидан партия фаолиятининг ҳукукий асослари, меъёрий ҳужжатлар билан ишлаш, худудий ташкилотларни молиялаштириш тартиблари ва тарғибот ишларини жонлантириш усуллари бўйича зарур тавсиялар берилди.
Тадбирда партия фаолиятини оммавий ахборот воситаларида ёритилишини таъминлаш, худудий ташкилотлардан зарур ахборотларни тўплаш каби масалалар ҳам муҳокама этилди.
Семинар якунида иштирокчиларнинг билим даражаси тест ёрдамида текширилди. Бу каби машғулотлар худудий ташкилотларнинг ҳисобчилари ўртасида ўтказишга келишиб олинди.

С. ЖАББОРОВА,
«Адолат» мухбири

2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришни энг муҳим устувор йўналишлари

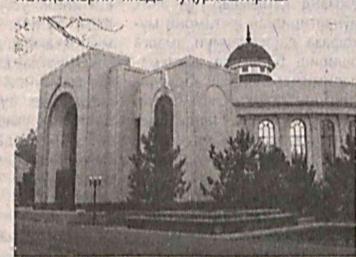

Биринчидан, иқтисодийнинг барқарор ва мутаносиб сўрашларда ўсиши ҳамда таркибий ўзгаришлар ва модернизациялашни таъминлаш, унинг энг муҳим тармоқларини техник ва технологик жиҳатдан янгилаш, солиқ сиёсатини янада эркинлаштириш;
Иккинчидан, бизнес, жумладан, хусусий бизнес учун зарур бўлган барча шaroитларни яратиш, давлатнинг иқтисодийдаги иштирокини изчил қамайтириб бориш;
Учинчидан, хорийжий инвестицияларни, биринчи галда, тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб этиш борасидаги ишларимизни хар томонлама кучайтириш;

Тўртинчидан, иш ҳақи миқдорини ва аҳоли турмуши даражасини изчил ошириб боришни таъминлаш;

Бешинчидан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг жадал ривожланишини хар томонлама қўллаб-қувватлаш, шу асосда аҳолининг бандлиги ва фаровонлигини ошириш муаммоларини ҳал этиш;

Олтинчидан, банк-молия тизимида олиб бориляётган ислохотларни янада чуқурлаштириш ва қўламини кенгайтириш;
Еттинчидан, коммунал хўжалиги соҳасида ислохотларни янада чуқурлаштириш.

Қарор ижросига бағишланди

«Адолат» СДП Андижон вилояти, туман ва шаҳар Кенгашлари котиблари ва депутатлари иштирокчида «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ҳаққ депутатлари маҳаллий Кенгашлари ва ижро этишчи ҳокимият органлари билан ҳамкорлиги тўғрисида»ги қарорнинг ижросига бағишланган йилгиши ўтказилди.

Унда «Адолат» СДП вилояти Кенгаши биринчи котиби, Олий Мажлис Сенати аъзоси М.Хўшамбердиев сўзга чиқиб, депутатлар янада кўпроқ изланишлари, сайловчиларнинг ишончдини оқлашлари зарур эканигини таъкидлади.

Йилгишида истиқболли ислохотлар босқичма-босқич амалга ошириляётган бир пайтда, маҳаллий Кенгашлар депутatlари парламент томонидан қабул қилинаётган қонунлар ҳамда «Адолат» СДП Фаолият дастурида илгари сўрилган гоялар, хусусан ижтимоий ҳимояни кучайтириш, иқтисодий-сиёсий ислохотларни янада жадаллаштириш ишларини аҳоли ўртасида тарғиб қилиш зарурлиги айtilди. Шу-

Бектеш АЗИМОВ,
«Адолат» СДП матбуот котиби

Молиявий ҳисобот тингланди

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши Раёсати ва Ижроия Қўмитасининг қўшама мажлисиде Сиёсий Кенгаш котиби Рашид Ҳайдаров партиянинг даромадлар ва хароajatлар сметасидан иборат 2006 йилдаги тасдиқланган бюджетни ижроси тўғрисида ахборот берди

— Партия ҳисоб рақамига 2006 йилда жами 196 692,7 минг сўм маблаг келиб тушди, — деди Р. Ҳайдаров ўз ахборотида. — Шундан 178 266,0 минг сўми давлат бюджетидан ажратилган бўлиб, маблагнинг қолган қисми партия фаолиятдан тушган.
Давлат бюджетидан ажратилган маблаглар асосан партия

лик палатаси сайловларида иштироки учун сарфланди.

Таъкидлаш жоизки, партия ҳисоб рақамига тушган бюджет ва бошқа маблаглар мақсадли фойдаланиш ва тасдиқланган лойиҳа меъёрлари доирасида фаолият кўрсатилди.

Энг муҳими, «Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг қонун асосларида партиянинг молиялаштирилиши Марказий аппарат ҳамда худудий партия ташкилотларининг ўтган йилга нисбатан анча самарали фаолият юритишига туртки

бўлди. Партия худудий ташкилотлари иши жонланиб, сифат даражаси ошди. Ўтказиляётган тадбирлар мазмуни, тарғибот ва ташвиқот ишлари, аъзолар фаолиги, қолаверса партиянинг нуфузи янги поғонага кўтарилди.
Мажлисида Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг 2007 йилги бюджет лойиҳаси тасдиқланди. Унга кўра, жорий йилда партия фаолияти давлат бюджетидан 254 033,0 минг сўм, ўз тушумларидан 87 574,7 минг сўм миқдоридеги маблаг билан молиялаштирилади.

Ўз мухбири

Фуқаролик жамияти таянчи

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши томонидан 2006 йил 25 декабрда тасдиқланган «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини такомиллаштиришга доир 2007-2008 йилларга мўлжалланган ҳаракат Дастури-га асосан Қашқадарё вилоятида ҳам худудлараро ўқув-семинарлари бошланди.

Ўзини ўзи бошқариш органлари раислари (оқсоқоллари)нинг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий-маънавий ва ҳукукий билими ҳамда раҳбарлик малакасини ошириш мақсадида ташкил этилган ушбу тадбирда маҳалла бошқаруви тузилмаси, фаолият йўналишлари ва уни ре-

жалаштириш тажрибаси, «Ижтимоий ҳимоя йили» Давлат дастурининг мазмун-моҳиятига алоҳида ургу берилмоқда.

Тингловчилар, шунингдек, маҳаллада аҳолининг ижтимоий ҳимояга мухтож катлами билан ишлаш, нафақатини қандайдир қоидалари ва

амалиёти, маҳалланинг моддий-молиявий базасини шакллантириш ва тақсимлаш, фуқаролик жамияти асосларини барқарор ривожлантириш жараёнида нодавлат нотижорат ташкилотларнинг иштироки ва уларнинг олдида турган вазифалар ҳақида ҳам билимга эга бўлмоқда. Машғулотлар ўзаро фикр алмашиш, очик мулоқот ва мунозара тарзида олиб бориляётган.

— Кучли давлатдан кучли фуқаролик жамияти сари дадил кадам ташлашимизда ўзини ўзи бошқариш ту-

зилмалари муҳим ўрин тутадди, — дейди Қарши шаҳридаги «Мағзон» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Бекмурод Ҳикнатзаров. — Маҳалла аҳоли билан бевоқиф ситга иш олиб борадиган асосий бошқарув органи бўлиб қолмоқда. Маҳалла оқсоқоли хар томонлама билимли, сиёсий ва ҳукукий жиҳатдан саводхон ва кўп жиҳатдан бошқаларга ўрнак бўла оlishида мана шундай ўқув машғулотларининг аҳамияти катта.

А. МУХАММАДНЕВ,
ЎЗА мухбири

Олимпиячиларимиз имконияти қандай?

XXIX ёғзи Олимпия ўйинлари дастурдан жой олган футбол бўйича Осиё минтақаси саралаш учрашувларининг дастлабки босқич баҳслари якунланди. Ўзбекистон Олимпия...

Покистон-Сингапур - 3:2 (биринчи ўйин-2:1), Таиланд-Туркманистон - 5:1 (1:0), Мальдив ороллари-Индонезия - 0:0 (0:1), Хитой Тайпейи-Австралия - 0:1 (0:11), Хиндистон-Мьянма - 1:1 (1:2), Гонконг-Бангладеш - 0:1 (3:0).

“А” гуруҳи. Баҳрайн, Қувайт, Қатар, Покистон. “В” гуруҳи. Япония, Малайзия, Сурия, Гонконг. “С” гуруҳи. Уммон, Ливан, Вьетнам, Индонезия. “Д” гуруҳи. Эрон, Саудия Арабистони, Иордания, Австралия. “Е” гуруҳи. Ироқ, КХДР, Таиланд, Хиндистон. Авазмо ТУРДИЕВА

Мустақиллик йилларида ўзбек тилшунослигида янги йўналишлар очилиб, тил имоининг долзарб муаммоларига бағишланган тадқиқотлар амалга оширилди.

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети доценти, филология фанлари номзои Саодат Муҳамедованинг “Ўзбек тилида ҳаракат феълларининг семантикаси ва валентлиги” номли монографияси (“Фон” нашриёти, 2005) айнан шундай тадқиқотлар сирасидан.

Мухим тадқиқот

Ўзбек тилини ўрганиш ва ўргатиш ишларида муҳим омилдир. Шунга қарамай, Саодат Муҳамедованинг монографияси муҳим назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлиши билан бирга, катта лингводидактик қиммат касб этган. Зеро, монографияда 500 дан ортиқ феълнинг бирикув имкониятлари тадқиқ қилинган. Ушбу бобдаги натижа ва хулосалардан тилшуносликка оид дастурларда, хорижий ва русийзабон талабаларга ўзбек тилини ўргатиш дарсларида ҳам фойдаланиш мумкин.

лари филология факультетларининг профессор-ўқитувчилари, талабалари учун муҳим назарий ва амалий манба бўлиб хизмат қилмоқда.

Иброҳим Йўлдошев, Низомий номдаги ТДПУ профессори, филология фанлари доктори

Футбол

Билиб қўйган яхши

Кўпчилигимиз кундалик фаолиятимизни рўқасиз тасаввур эта олмаймиз. Ҳақиқатда, иборадда ишларимизда ва бошқа турли жаҳўларда ундан кенг фойдаланамиз.

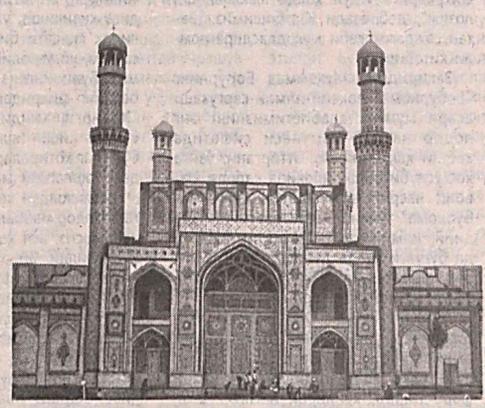
чет давлатларда ҳам рўқча ишлаб чиқаришни йўлга қўя бошлади. Қизғин, биродан ҳам кўра шарикли рўқчадан кўп фойда курган одам АҚШлик тадбиркор Милтон Рейнолдс эди. У Венгрияга саёҳат қилганида шарикли рўқчани кўриб қолади ва уни Америкада ишлаб чиқара бошлайди. Уша вақтда муаллифлик ҳуқуқи бўйича қўйилган чекловларга унча эътибор берилмас эди. Милтон Рейнолдс эса бундан фойдаланиб Америка бозорлари-

Ҳазрат Алишер Навоий ўз даврининг улуг шоири, забардаст адабиётшуноси ва тилшунос олими бўлиши билан бирга таниқли меъмор ҳам эди. Зеро, у мамлакат ободончилигига катта қизиқиши билан қараган.

Алишер Навоий темирўйлар даврининг маданият марказларидан бири - Ҳирот шаҳрини ободонлаштириш учун катта режа асосида иш олиб борган. Аввало, шоир Ҳирот ва унинг атрофида меъморчилик бўйича асрлар давомида йигилган тажрибаларни муқаммал ўзлаштирган, қўлигул усталарни жамлаган.

Кўркам обидалар меъмори

Жумладан, унинг раҳбарлигида таъмир этилиб, зеб берилган б та дарвозали Жоме масжиди ҳовлисининг узунлиги 114, эни 84 метр бўлган. Ҳозир ҳам бу Жоме масжиди Ҳиротнинг энг гўзал меъморий обидаларидан саналади. Улуг шоир томонидан бунёд эттирилган бинолар орасида, айниқса, шиғохонна, ҳаммом, рабоб ва истироҳат боллари халққа катта хизмат қилган. Масалан, рабобтар, меҳмонхона, қарвонсаройларда қарвон йўлларидан ўтувчи савдогарларнинг хотиржам қўниб, дам олишлари учун кулайликлар яратилган. Мад-расаларда эса талабаларнинг ўқиш ва яшаш учун ҳужра-

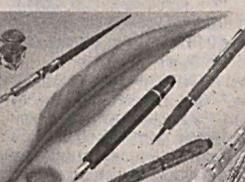

кўркам намуналари бўлган бу бинолар таърифи халқ тилидан тушмаган, донги қўшқиларда, касидаларда янграган. Ҳиротнинг улуглиги, гўзаллиги ҳақида ҳамма қаламқашлар ҳам фикр бўлишган. Таърихчи Ҳофиз Абрў: «Агар сендан бирор киши, шаҳарлар ичидан энг яхшиси қайси, деб сўраса-ю, сен унга тўғри жавоб беришни истасанг, «Ҳирот», деб айтгин. Сен бу жаҳонни бир денгиз, Ҳиротнинг ундаги садаф ва Ҳирот шаҳрини эса бу садаф ичидан қайси, деб билгин», деб эъзади. Адабиётшунос Фахри Ҳирофтининг ёзишича, Навоий Ҳиротда 300 дан ортиқ жамоат биноларини қурдирган. Шоир замондоши Давлатшоҳ Алишер Навоийнинг вақфларга ва қурилишга сарфлаган маблағи беш юз тўртми ташкил этади, деб маълумот беради. Шоир қурдирган биноларнинг баъзилари бизнинг давримизгача сақланган бўлиб, улар ўз қурилиш услуби ва безаги билан кишиларни ҳамон завқлантиради. Бу буюқ бунёдкор бобоимизнинг авлодларга қолдирган ўлмас ва бебаҳо меъморий ёдгорликларининг бир қисми, холос.

Раҳад БОЙТИЛЛАЕВ

Патқаламдан рўқчагача

ган мис ёки сўяқ таёқча) билан мум суртилган тахтагача ёзишган. Рўқчанинг қадимий яна бир вақили чўтка ҳисобланади. Хитойда уни туя ёки қаламуш юнғидан тайёрлашади, қарагай ёғи (катронни) ва лапта мойи аралашмасидан тайёрланган сиеҳга ботириб ёзишган.

мараси ўлароқ, 1884 йили биринчи авторучка пайдо бўлди. Рўқчанинг бош қисмида сиеҳ захираси бўлган. Лекин бу захира узок муддатга етмас эди. Шунинг учун венгриялик журналист Лодисло Биро сиеҳи оқмайдиган ва тезда тугаб қолмайдиган рўқча яратиш устида бош қотира бошлади. Ва, ниҳоят, 1938 йилга келиб у шарикли рўқчани ихтиро қилди. Ундан сиеҳи тугаб қолишини ўйламасдан узок муддат фойдаланса булар эди. Уша шарикли рўқча 6 километр узунликка етадиган чиқоз хосил қила олган.

даги рўқча савдосини ўз қўлига олади. 1943 йили эса рўқча ишлаб чиқариш бўйича патент олишга муваффақ бўлади. Хуллас, Рейнолднинг бу фаолияти ўйлаганидан ҳам кўпроқ фойда келтиради. Биринчи кўннинг ўзидаёқ Нью-Йоркдаги “Жимбелла” магазинида ун мингдан зиёд рўқча сотилади.

Рўқча тарихидаги яна бир машур инсон Стеффорд Паркердир. У рўқча ишлаб чиқарувчи йирик компанияга асос солган. 1958 йили эса француз Марсель Бик жаҳон бозорини эгаллаган ВИС номи арзон рўқчани яратди. Бунинг натижа-сида барча одамларда рўқчадан фойдаланиш имконияти тугилди. Чўнки уни энг камбағал одамлар ҳам харид қила оларди. Шу тарихка рўқча инсонлар ҳаётига кириб келди. Ўқтам ХУДОЙҚУЛОВ

Шукур ХОЛМИРЗАЕВ

ди» деганида унча қурш ниётида бир кўнлик йўлдан олиб келиб, сим билан бўлаб қўйган тахталарини унга бериб юборган эди. «Қам бўлмаг, умрингиз узок бўлсин, ўлгунимча сизни дуо қиламан», деган эди кампир боёқши. У эшитса, албатта йилгайди, бўмасачи?!

лиқ севар экансан, ҳаётлигида нега уни тергайвердинг, лўли! Ё бу самимий йилламатпими? Балки йилгиси самимийдир. Бир ҳисобда бу мадҳо кампир ҳам ҳақ эди. Шулар бирон нарсаси зор бўлмасин, дер экан-да. Тўғри, Нодир олиқасига кўп бепарво эди. Холқуна миласинанг: «Сен гирт пролетариат» деганида жон бор.

Ўзбек адабиётида реалистик проза XX асрда пайдо бўлиб, тўла шаклланди. Роман, повесть, қисса, ҳикоя жанрларида бадий юксак намуналар яратилди. Замонавий ўзбек ҳикояси Абдулла Қодирийнинг “Улоқда” асаридан бошланиб, Чўлпон, Фафур Фулом, Абдулла Қаҳҳор ижодида қамолга етди. Ҳассос сўз санъаткори Шукур Холмирзаев ҳикоялари бу жанрнинг юксак намуналарини сифатида кенг ўқувчилар оммаси ва адабиёт илми томонидан тан олинди.

Холқуна миласинанг: «Сен гирт пролетариат» деганида жон бор. Хаммаси ўтди-кетди, эндиғи пушаймон ўзига душман. Директор ҳам йиллаптимми? Ҳа, йиллапти. Ахир, Нодир-бек, ҳалол бир агроном дунёдан ўтса-ю, у кўзига ёш олмайдими!...

Янги рукн: XX аср ўзбек ҳикояси

Ота ҳам, она ҳам аста-секин гам буккан қаддини тиклашди. Ёш келинга совчи келди. Совчи учинчи келишида қайнона кўнди.

Кейин... Ёшгина қизи, онасининг кейинги эрини отам дейишга ўрғатади уни қайнона. Ё... Нодир бўлса сизмас, эшитмас бўлиб қабрда ётибди. Дарвоқе, у қандай бўлиб ўлди? Уша кўни мажлисдан танкид еб келди, қайнона билан ўш хуқусида жанжаллашди, хотини кетди қолди, кўчада итни уриб, эгасидан қабри эшитди...

Совхознинг бош агрономи Нодир Рўзиқулов мажлисдан қаттиқ танкид еб қикди. Унга келиб, ўзи ёқтирмайдиган қайнонасининг «ҳемириси йўқ экспедитор ҳам янги участка кириб олапти, ер бўлса сизнинг қўлингизда» деган гапини эшитиб: «Менинг бўлган турганим шу. Чидамасангиз қизингизни олиб кетаверинг!» - деди. Хотини ҳам шунчи кўтиб тургандек қизчасини қўтариб, озикига эргашди. Нодир кўчага чиқиб, ўзини қопқочки бўлган қўшинининг итига кесак отган эди, ита қаттиқ тегади шекилли, у шундай ваңгилаб қочдики, энди кўкнор ичиб, бошига чопонини тортаётган банди қўшинининг кайфи учиб, дарров девордан қаради. Нодирни кўриб нима гап-лигини сўради. Нодир айбини бўйнига олган эди, у: «Хайф сизга-ей, ҳўжайини, қўчингиз шу тилсиз махлуққа етдим!» Кўчингиз жуда осони, қўлингиз қичийган бўлса, секин мени чақирмайсизми!» деб, Нодирнинг таъбинни тирриқ қилди, буюм етмагандай, итини айвонга чақириб, унга шундай бақирдики...

Ҳаёт абадий

қирилиб кетганми?» деб ичкарига кирган эди, айвонда гўжанак бўлиб ётган бош агрономини кўриб қолди. «Нима бўло, мастми? Бу кўп ичса ҳам ҳеч маст бўлмасди-ку?» деб ўйлаб, уни чақирди. Бир вақт агрономнинг ўлиб қолганини кўриб, додлаб юборди.

тор нимани уйлаётганикин? Нодирнинг фақуллода ўлими уни ҳайрон қолдираётган бўлса керак-а? Эҳтимол кеча мажлисда танкид қилгани учун афсус қилаётгандир? Чидолмаган, ноҳақ гапни кўтара олмаган, деб ўйлапти, албатта. Шундай бўлади, билиб танкид қилиш керак. Бу одам қобил, танкидга қандайдан деб дўпқославермадики киши деганини.

Холқуна миласинанг: «Сен гирт пролетариат» деганида жон бор. Хаммаси ўтди-кетди, эндиғи пушаймон ўзига душман. Директор ҳам йиллаптимми? Ҳа, йиллапти. Ахир, Нодир-бек, ҳалол бир агроном дунёдан ўтса-ю, у кўзига ёш олмайдими!...

Ҳикоя

Халқимизнинг яхши одати бор-да. Эшқада кетётган бир одам шартта пастга тушиб, қолип келиб, тобут шотисини елкасига олди. Эллиқ қаддама кўтариб борди-да, бошқа берди. Фотиҳа ўкиб, орқада қолди. Ана бир шоёёр ҳам мананима-ю, ўлган одам нима?... Мана, марҳум қабрга қўйилди. Меҳрибон ота гўрга биринчи бўлиб туپроқ ташлади. Одамларга ҳайронсан! Мунча шошмасанга? Бош агроном тезроқ кўздан йўқолсин дегандай гўрга тез-тез тупроқ ташлашди-я.

Халқимизнинг яхши одати бор-да. Эшқада кетётган бир одам шартта пастга тушиб, қолип келиб, тобут шотисини елкасига олди. Эллиқ қаддама кўтариб борди-да, бошқа берди. Фотиҳа ўкиб, орқада қолди. Ана бир шоёёр ҳам мананима-ю, ўлган одам нима?... Мана, марҳум қабрга қўйилди. Меҳрибон ота гўрга биринчи бўлиб туپроқ ташлади. Одамларга ҳайронсан! Мунча шошмасанга? Бош агроном тезроқ кўздан йўқолсин дегандай гўрга тез-тез тупроқ ташлашди-я.

ADO LAT ижтимоий-сийсий газетаси. МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН «АДОЛАТ» СДП СИЙСИЙ КЕНГАШИ. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан рўйхатга олинган. www.adolat.uz • E-mail: adolat_gazeta@mail.ru. Бош муҳаррир Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ. Таҳрир ҳайъати. Дилором ТОШМУҲАМЕДОВА, Иқбол МИРЗО, Турсунали ҚЎЗИЕВ, Турғунпўлат ДАМИНОВ, Равшан ҲАЙДАРОВ, Мамазоир ХЎЖАМБЕРДИЕВ, Исмоил САИФНАЗАРОВ, Собир ТУРСУНОВ, Шерат ШАМСИЕВ, Светлана ОРТИҚОВА, Мукаррамхон АЗИМОВА, Жуманиёз АЛИБЕКОВ, Камол АЛЛАЁРОВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Талғат МУРАТОВ. Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди. «Адолат»дан кўчириб босиб фақат таҳририят руҳати билан амалга оширилади. t - Тижорат мақсадлар белгиси.